

Colofon

Dit is een uitgave van het Universitair Netwerk Ouderenzorg van VU medisch centrum (UNO-VUmc) te Amsterdam.

Aanmelden voor de online versie van de UNO Update kan via uno@vumc.nl.

Contactgegevens:

UNO-VUmc
V/d Boechorststraat 7
1081 BT Amsterdam
Mail: uno@vumc.nl
www.vumc.nl/uno

In dit nummer

Voorwoord	1
Symposium 'Implementeren kun je leren!'	1
Nursing Home Research congres	2
Nieuwe samenwerkingsovereenkomsten	3
Nieuwe organisatiestructuur van start	3
Prijspuzzel	4
Winnaar vorige prijspuzzel	4
Kort nieuws	4
Agenda	4

Voorwoord

Allereerst, de beste wensen voor 2016! Voor u ligt een extra uitgave van de UNO Update. De reden voor deze extra uitgave is dat er de afgelopen tijd zoveel nieuwswaardige gebeurtenissen hebben plaatsgevonden, dat wij jullie niet wilden laten wachten tot de nieuwsbrief van het voorjaar van 2016. In deze nieuwsbrief vindt u onder andere een verslag van het Nursing Home Research congres in Toulouse, waar een delegatie van het UNO naartoe is geweest. Verder ook een kort verslag van het UNO symposium 'Implementeren kun je leren!' en van het bestuurdersoverleg, waarin de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten zijn getekend. Ten slotte kunt u meer lezen over het van start gaan van de nieuwe organisatiestructuur van het UNO, en maakt u weer kans op een leuke prijs als u de juiste oplossing van de prijspuzzel bij ons indient. Wij wensen u veel leesplezier!

Het UNO-VUmc team,

Cees Hertogh, Lizette Wattel, Ruth Veenhuizen, Laura van Buul & Cora Smit

Symposium 'Implementeren kun je leren!'

Op 11 december 2015 vond het jaarlijkse UNO symposium plaats, met dit keer als thema 'Implementeren kun je leren!' Er was een mooie opkomst, waarbij de verschillende disciplines goed vertegenwoordigd waren (zie *figuur*). Het programma bestond uit een combinatie van theorie (over implementeren en gedragsverandering) en praktijkvoorbeelden. Twee van de voordrachten lichten wij hier uit. Gerald Morssinkhof, schrijver en deskundige op het gebied van gedragsverandering, benadrukte dat implementeren aan het begin de tijd vraagt, maar dat dit op termijn juist tijds winst oplevert. Verder is het vaak nodig om de context te veranderen om gedrag te kunnen bevorderen. Hij illustreerde dit aan de hand van een paar voorbeelden. Zoals: mensen zijn meer geneigd om stil te zijn in de trein als een stiltecoupé is gedecoreerd als bibliotheek (dit associëren mensen onbewust met stilte) dan wanneer er alleen een 'stiltesymbool' op de ramen is geplakt. Ook de presentatie van prof. Marlies Hulscher uit Nijmegen leverde interessante inzichten op. Zij vertelde dat er verschillende implementatie strategieën zijn, maar dat er geen enkele áltijd effectief is. Het

hangt van de uitgangssituatie af welke implementatie strategie het meest succesvol is. Zo is scholing alleen effectief als kennisgebrek een probleem is, en zijn reminders alleen zinvol als een bepaalde handeling vaak vergeten wordt. Zij pleit er daarom voor om eerst een goede probleemanalyse te doen (de zogenoemde 'diagnostische fase'), voordat er wordt bepaald welke implementatiestrategie toegepast gaat worden: waar zitten de knelpunten die ervoor zorgen dat het gewenste gedrag niet plaatsvindt? Vervolgens kunnen er dan 'interventies-op-maat' geïmplementeerd worden. Deze boodschap sluit weer mooi aan bij die van Gerald Morssinkhof. Immers, het is bij het implementeren van nieuwe kennis of innovaties van belang om rekening te houden met de context, en dat kost tijd.

Alle deelnemers aan het symposium hebben na afloop de presentaties van de sprekers toegezonden gekregen.

Nursing Home Research congres

Op 2 en 3 december vond in Toulouse het 'Nursing Home Research' congres plaats. Twee dagen congres op internationaal niveau over wetenschappelijk onderzoek in verpleeghuizen is tamelijk bijzonder. Het doel van het congres is om door uitwisseling van kennis het wetenschappelijk onderzoek en daarmee ook de zorg in verpleeghuizen over de hele wereld op een hoger plan te tillen.

Wat deden we daar?

Kennis brengen

We waren vanuit het UNO betrokken bij twee symposia die op het congres plaatsvonden. Ruth Veenhuizen, Sandra Zwijzen en Ineke Gerridzen verzorgden onder voorzitterschap van prof. Cees Hertogh een symposium over het begrip "awareness" bij hersenaandoeningen, waarbij Sandra de nadruk legde op dementie, Ineke op het syndroom van Korsakov, en Ruth op de ziekte van Huntington. Laura van Buul verzorgde een symposium over de academische netwerken in Nederland, samen met prof. Raymond Koopmans (hoofd van het UKON in Nijmegen) en prof. Wilco Achterberg (hoofd van UNC-ZH in Leiden). Daarbij werden ook voorbeelden gegeven van onderzoeken die gebruik maken van de netwerkstructuur, zoals het IMPACT onderzoek naar antibioticagebruik in verpleeghuizen.

Kennis halen

Op het congres werden resultaten gepresenteerd van onderzoeken over uiteenlopende onderwerpen. Deze waren afkomstig uit landen over de hele wereld: van de Verenigde Staten tot Japan. Ook Nederland was goed vertegenwoordigd. Hieronder een (hele) kleine greep uit de kennis die we gehaald hebben uit de verschillende sessies:

- ◆ Onderzoekers uit Maastricht vonden bij bewoners van '*green care farms*' (zorgboerderijen als verpleeghuis) minder apathie en doelloos gedrag in vergelijking met bewoners van een grootschalig verpleeghuis. Ook vonden zij dat er in deze *green care farms* meer mogelijkheden werden geboden voor betekenisvolle activiteiten. Op de volgende website kun je via het kopje 'projecten' een filmpje zien over dit interessante project: www.academischewerkplaatsouderenzorg.nl.
- ◆ Zweedse onderzoekers presenteerden resultaten van een onderzoek dat qua opzet veel lijkt op het project 'In Beweging' van het UNO. Waar we bij het UNO onderzochten wat het effect van een beweegprogramma was op vallen en uithoudingsvermogen, onderzochten de Zweden het effect van zo'n programma op ADL functioneren. Zij concludeerden dat het beweegprogramma achteruitgang in ADL functioneren uitstelde, maar alleen bij mensen met vormen van dementie anders dan Alzheimer.
- ◆ Onderzoekers uit Schotland verzorgden een symposium rondom het '*My Home Life*' programma. Dit is een Verenigd Koninkrijk breed initiatief gericht op het creëren van '*care homes for older people which are great places to live, die, visit and work.*' Binnen het programma wordt gebruikt gemaakt van de zogenaamde '*appreciative inquiry*' benadering, wat wil zeggen dat men zich richt op de dingen die goed gaan, om zo tot strategieën te komen voor méér dingen die goed gaan. Een ander kenmerk is dat *My Home Life* waardigheid en compassie in de zorg wil bevorderen via zogenaamde '*caring conversations*'. Dit is een manier om door middel van betekenisvolle gesprekken tot echte verbinding te komen met een bewoner, begrip te bevorderen en te komen tot een fijne leefomgeving. Meer informatie over *My Home Life* is te vinden op: <http://myhomelife.uws.ac.uk/scotland/>.

Netwerken

Het congres bood ook een mooie gelegenheid om te netwerken met onze collega's van de andere academische netwerken in Nederland, maar ook met collega's van over de landgrenzen. Dit geeft altijd weer inspiratie en ideeën waar we mee aan de slag kunnen!

Nieuwe samenwerkingsovereenkomsten

Op 13 januari hebben bestuurders van de bij het UNO aangesloten zorgorganisaties nieuwe samenwerkingsovereenkomsten getekend (zie foto). Deze overeenkomsten tussen de zorgorganisaties en VUmc (vertegenwoordigd door Hans Brug, lid van de Raad van Bestuur) worden gesloten voor een periode van 3 jaar. Het tekenen van de overeenkomsten werd voorafgegaan door een drietal presentaties. Prof. Cees Hertogh opende de bijeenkomst met een presentatie over het belang van implementeren bij het vertalen van wetenschappelijke inzichten naar de praktijk. Ruth Veenhuizen blikte terug op de resultaten van het UNO van de afgelopen periode, en keek vooruit naar de plannen voor de komende tijd. Ten slotte gaf Thomas Ferguson (Gerimedica) een presentatie over onderzoeksmogelijkheden die het elektronisch patiëntdossier YSIS biedt. De bijeenkomst werd afgesloten met een gezellig diner in de Vreugdehof, een locatie van Amstelring.

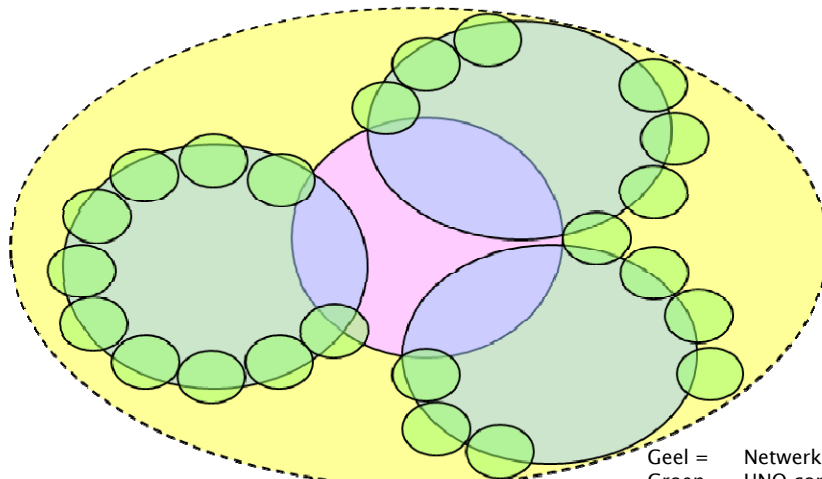
Nieuwe organisatiestructuur van start

Zoals in de nieuwsbrief van oktober 2015 is aangekondigd, heeft het UNO met ingang van dit jaar een nieuwe organisatiestructuur. Wat onveranderd blijft, is dat er in elke deelnemende organisatie een **UNO commissie** (*groene cirkels in de figuur hieronder*) actief is die regelmatig bijeen komt. Elke UNO commissie heeft een voorzitter, maar deze is niet meer per definitie lid van de stuurgroep (zie verderop).

Daarnaast is er binnen elke UNO commissie (ten minste) één lid dat zitting zal nemen in een **themagroep** (*blauwe cirkels in de figuur hieronder*). De oprichting van de themagroepen is de grootste verandering ten opzichte van de 'oude' organisatiestructuur. Binnen een themagroep denken de deelnemende leden actief mee over één thema, en brengen zij kennis in de vorm van productontwikkeling, onderzoek en/of deskundigheidsbevordering. Elke UNO commissie is dus via de themagroep afgevaardigde actief betrokken bij (ten minste) één themagroep, waar zij kennis zowel 'brengen' als 'halen'; daarnaast 'halen' zij kennis die ontwikkeld is in andere themagroepen of tijdens andere activiteiten binnen het netwerk. Binnenkort gaan er drie themagroepen van start, rond de thema's: 'goede zorg voor mensen met hersenaandoeningen zoals dementie', 'goede zorg voor revalidanten', en 'goede organisatie van zorg'. In het najaar van 2015 hebben alle zorgorganisaties aangegeven bij welke van deze themagroep(en) zij zich willen aansluiten. Dit heeft geleid tot een mooie gelijkmatige verdeling over de themagroepen.

Een themagroep bestaat uit twee 'trekkers' vanuit de deelnemende organisaties, een UNO-coördinator en overige leden (afgevaardigden van UNO commissies die geen trekkersrol vervullen). De 'trekkers' coördineren de themagroep. Zij vormen tevens de **stuurgroep** (*roze cirkel in de figuur hieronder*), samen met de 'trekkers' van de andere themagroepen, de UNO-coördinatoren en het hoofd van het UNO.

Om ervoor te zorgen dat iedereen in het netwerk goed geïnformeerd blijft over de zaken die binnen het netwerk en binnen de themagroepen spelen, zal er o.a. halfjaarlijks een **netwerk bijeenkomst** worden georganiseerd voor de voorzitters van de UNO commissies en de themagroep leden. Daarnaast zal er, zoals ook in de 'oude' situatie, jaarlijks een **bestuurdersoverleg** zijn (in de vorm van een bezoek op locatie en/of een gezamenlijke bestuurdersbijeenkomst).

Geel = Netwerk UNO
Groen = UNO commissies
Blauw = Themagroepen
Roze = Stuurgroep

Vragen over de nieuwe organisatiestructuur? Mail naar: uno@vumc.nl

Prijspuzzel

De oplossing van de onderstaande som kan tot **vrijdag 18 maart** worden gemaild naar **uno@vumc.nl** onder vermelding van 'Prijspuzzel'. Onder de juiste inzendingen wordt een leuke prijs verloot (medewerkers van VUmc zijn uitgesloten van deelname). **Hint:** lees deze nieuwsbrief goed...

Het aantal aan het UNO deelnemende zorgorganisaties

Het aantal themagroepen dat binnenkort van start gaat

Aantal keer per jaar dat er een netwerkbijeenkomst plaatsvindt

Aantal jaar dat het UNO komend jaar bestaat

Het percentage V&V dat aanwezig was op het UNO-symposium

Winnaar vorige prijspuzzel

In de UNO Update van oktober 2015 stond een rebus. De oplossing hiervan was: 'implementeren kun je leren'. Onder de juiste inzendingen is een leuke prijs verloot: het boek 'pogingen om iets van het leven te maken' van Hendrik Groen. Deze prijs is gewonnen door Janine Buschman, verpleegkundige bij Vivium. Zij kreeg de prijs uitgereikt van prof. Cees Hertogh tijdens het UNO symposium (zie foto).

Kort nieuws

- ◆ Komend jaar bestaat het UNO 10 jaar! Dat gaan we vieren in de vorm van een jubileum symposium. We organiseren dit samen met onze collega's van de kaderopleiding GRZ van Gerion, want ook zij vieren hun 10-jarig jubileum. Dubbel feest dus! Zorg dat je erbij bent en zet de datum alvast in je agenda: 8 september 2016.
- ◆ Sinds deze maand worden prof. Cees Hertogh (hoofd UNO) en Laura van Buul (UNO-coördinator) gedetacheerd naar het RIVM in Bilthoven, voor respectievelijk 1 en 2 dagen per week. Zij werken daar mee aan onderzoek op het gebied van antibioticaresistentie, en aan de uitvoer van het nationaal actieplan antibioticaresistentie dat in 2015 door het ministerie van VWS is opgesteld. Beiden blijven hun werkzaamheden voor het UNO daarnaast onveranderd uitvoeren.

Agenda

27 januari	(10:00—12:00)	Stuurgroep
10 februari	(10:00—12:00)	Bijeenkomst themagroep 'goede zorg voor revalidanten' Bijeenkomst themagroep 'goede zorg voor mensen met hersenaandoeningen zoals dementie'
17 februari	(10:00—12:00)	Bijeenkomst themagroep 'goede organisatie van zorg'
13 april	(10:00—12:00)	Stuurgroep
20 april	(16:00—19:00)	Platform Presentatie Onderzoek
18 mei	(10:00—12:00)	Netwerkbijeenkomst
8 september	(09:30—17:00)	Lustrumsymposium UNO-VUmc & Gerion kaderopleiding GRZ